

Transitie proefdier vrij: inventariseren van hindernissen, maatschappelijke verwachtingen, opportuniteiten en prioriteiten met het oog op een probleemoplossende strategie

GAIA vzw

Contactpersoon: Michel Vandenbosch

Doel van de actie

Het doel van de actie is komen tot een probleemoplossende strategie in relatie tot de vermindering van dierproeven in Vlaanderen. Hiertoe moeten een aantal concrete werkvelden en probleempunten gedefinieerd worden als aandachtsgebieden voor het significant verminderen van het aantal proefdieren dat voor experimenten gebruikt wordt. Kortom, GAIA's initiatief kan beschouwd worden als een soort mini-rondetafel waarbij mensen met relevante expertise, die kritisch staan tegenover dierproeven, van gedachten wisselen en in staat zijn om 'out of the box' te denken. Het initiatief zal complementair zijn aan eerdere rondetafels en leidt hopelijk tot bijkomende pistes. De complementariteit komt voornamelijk voort uit het feit dat dit initiatief zich zal richten op een andere doelgroep, namelijk mensen die vanuit een kritisch perspectief ten aanzien van dierproeven vertrekken en die breder kijken dan de technische uitdagingen. Het zou bijvoorbeeld gaan om wetenschappers, onderzoekers uit humane én exacte wetenschappen die zelf niet (al te zeer) betrokken zijn bij dierproeven maar een goed beeld hebben van de realiteit. Zij zouden een iets onafhankelijker positie in kunnen nemen en vanuit een ander perspectief kunnen kijken en andere lacunes en pijnpunten kunnen detecteren dan stakeholders die erg nauw betrokken zijn bij dierproeven. Dit zal helpen om het blikveld te verruimen en hopelijk het objectief doeltreffender te realiseren.

Achtergrond van de actie

Er zijn factoren die de transitie naar proefdier vrij onderzoek belemmeren die door de onderzoeksgemeenschap vergeten of onderschat worden. Die factoren blootleggen zodat ze als zodanig erkend worden om ze mee te nemen in de probleemoplossende aanpak, kunnen de transitie versnellen omdat ze tot oplossingen inspireren die de platgetreden paden overstijgen.

Omschrijving van de actie

De probleemoplossende strategie zal de vorm aannemen van een *roadmap* die per stap aan zal geven welke impact uit die stap verwacht kan worden. De strategie zal worden overgemaakt aan bevoegde beleidsmakers en geïnteresseerde stakeholders.

Om tot de probleemoplossende strategie te komen, wordt een drietal stappen ondernomen:

- Het oplijsten van de hinderpalen en obstakels die proefdier vrij onderzoek in de weg staan. Welke hindernissen moeten overwonnen worden om het aantal dierproeven in Vlaanderen significant te doen dalen en de transitie naar proefdier vrij onderzoek in deze regio progressief te realiseren? Wat houdt proefdier vrij onderzoek tegen? Ligt dit enkel aan een gebrek aan de zogenaamde 3V's (vervanging, vermindering en verfijning)?
- Het onderzoeken van welke opportuniteiten zich aandienen om significante vooruitgang te boeken. Welke middelen zijn er nodig? Wat is er naast financiële middelen nodig? Zou men ook niet best door 'out of the box' te denken ook andere dan platgetreden paden bewandelen? Zo ja, welke?
- Het in kaart brengen van de maatschappelijke verwachtingen met betrekking tot het afzien van het gebruik van proefdieren. In dat verband wil GAIA ook nagaan in welke domeinen van onderzoek de meeste perspectieven liggen om progressief naar nul-gebruik van proefdieren te evolueren, op korte, middellange en lange termijn. Zulks met oog voor *best practices* in eigen land en het buitenland die kunnen inspireren, die hun waarde en doeltreffendheid hebben aangetoond en die men ook in Vlaanderen zou kunnen implementeren.

Resultaten van de actie

De actie werkt toe naar een uitgewerkte, onderbouwde en weloverwogen strategie die constructieve probleemoplossende handvatten aanreikt naar onderzoekers die proefdieren gebruiken, overheden en beleidsmakers om zo een geleidelijke maar besliste transitie naar proefdier vrij onderzoek mogelijk te maken.

De actie staat nog in de beginfase er is nog geen concrete tijdslijn voor wanneer de actie voltooid zal zijn.